



# TEATAJA

Haaslava valla infoleht

Nr 3 (130) märts 2005

## Sotsiaalosakond annab teada

### Õppepäevad töötutele

Haaslava vallas on aasta- aastalt suurenenud töötute arv, eriti viimastel kuudel on lisandunud noori töötuid. Murettekitav on tõsiasi, et enamust töötuid on pikaajalised töötud, kellel on keeruline leida tööd. Kodupiirkonnas pole võimalust tööd leida, kuid elukohast kauge töökoha vastuvõtmist takistavad suured sõidukulud ja ühistranspordi võimaluse puudumine. Mida kauem töötu ollakse, seda raskem on tööturule tagasi pääseda.

Töötute tavapärase palve on - leidke meile lihtsalt tööd. Eluagseid ameteid ja töid jääb järjest vähemaks. Ilma pideva õppimise ja harjutamiseta, paindlikkuse ja mobiilsusega tööturul enam toime ei tule. Samuti muutub ühe ameti piires inimese tööelu jooksul palju kordi töökorraldus ja tehnoloogia. Kord selgeks õpitud ametist enam ei piisa. Seevastu hea ettevalmistuse saanud inimesed täiendavad end terve elu ning suudavad püsida konkurentsivõimelised.

Üldise tööpuuduse jutu kõrval kurdavad tööandjad üha enam selle üle, et ei jätku hoopis kvalifitseeritud töökäsi. Paljudel tööle soovijatel puudub valmidus tööks ja tihti on neil liiga kõrge enesehinnang.

Käesoleva aasta veebruarikuust alustas vallavalitsuse sotsiaalosakond töötute koolitust Roiu päevakeskuse ruumides. Töötutele on toimunud kaks õppepäeva. Järgnevatel kuudel toimuvad õppepäevad töötutele ja töötusjatele koostöös Tartumaa Tööhõiveametiga. Esmaspäeval, 4. aprillil jagab informatsiooni tööpakkumistest ja ümberõppimisvõimalustest Tartumaa Tööhõiveameti direktor Aino Haller.

Esmatähtsaks tuleb pidada inimeste endi valmisolekut: harjumust mõelda, et elu jooksul tuleb vahetada eriala, kvalifikatsiooni, harjuda pideva enesetäiendamisega. Olla aktiivne ja paindlik. Eesmärk on viia kõik inimesed teadmiseni- tööga on alati parem kui tööta.

### Muudatused töötute sotsiaalse kaitse seaduses

Töötute sotsiaalse kaitse seaduse alusel saab töötuna registreerida inimene (vanus 16 kuni vanaduspensionieani), kes ei tööta ega õpi, ei ole ettevõtja ja on valmis kohe tööle asuma ning otsib tööd. Alates aprillist on põhitingimuseks töötuna registreerimisel, et inimene tahab ja saab tööle asuda.

Töötute abiraha saavad taotleda käesoleva aasta 1. aprillist ka hooldajatoetust saanud isikud, kellele sotsiaalkindlustusamet on lõpetanud hooldajatoetuse maksmise. Abiraha makstakse juhul, kui nad eelnevalt 12 kuu jooksul vähemalt 180 päeva ulatuses saanud hooldajatoetust puuetega inimeste sotsiaaltoetuste seaduse alusel. Abiraha määramiseks vajalik 180 päevase hõive võib kokku saada ka erinevatest tegevustest.

Töötute abiraha määramiseks on vaja, et inimene oleks viimase 12 kuu jooksul enne töötuna registreerimist vähemalt 180 päeva töötanud või olnud ettevõtja, õppinud päevaõppes (täiskoormusega), olnud kaitseväes või kinnipidamis-kohas, saanud töövõimetuspensioni või kasvatanud alla 8-aastast last.

### Hooldajatoetuse maksimisest

Haaslava Vallavolikogu kehtestas 24.03.2005 hooldajatoetuse korra ja määra. Alates aprillikuust makstav hooldajatoetus jäi sama suureks, kui seni makstud riigi toetus. Milliseks kujuneb hooldajatoetuse suurus, kas 400 või 240 krooni kuus, sõltub sellest, milliseks on hinnatud puudega inimese hooldusvajadus.

Märtsikuul alustas sotsiaalosakond hooldusvajaduse hindamist hindamismetoodika alusel, mille põhjal peaks selguma abivajaja toimetulek või toimetulematus igapäevatoimingutega ja kõrvalabi vajadus. Hooldatava abivajadus ja hooldajatoetuse suurus määratakse volikogu sotsiaalkomisjoni poolt, arvestades abivajajate ja hooldajate taotlusi ning hindamismetoodika tulemusi.

Iga inimene on ainulaadne, seega ka iga juhtum- abivajadus on erinev ja sõltub väga paljudest teguritest. Tähtis on pereliikmete osalemine, toetus ja tugi.

Alates aprillikuust alustame pereliikmete ja hooldajate koolitust, et paremini toime tulla muutustega ja uute rollidega. Esimesel koolituspäeval, neljapäeval, 7. aprillil jagame informatsiooni hooldus- põetusevahendite kasutamisest ja naha hooldusest.

Kevadiste tervitustega

Maie Otsa  
tervishoiu- ja sotsiaalosakonna juhataja

## Ettevõtlusest Haaslava vallas



Tänapäeva kiirelt arenevas ühiskonnas on sõiduauto ammu minetanud luksusaja tähenduse ning veo- ja spetsiaalsed ning traktorid täienenud mugavus- ning juhtimisomadustelt lähedasteks sõiduautodele. Ometigi on vaatamata maailmas kiirelt kahanevatele fossiilsete kütuste varudele valdaval enamusel raudruunadest ikkagi vaja punktist A punkti B jõudmiseks määrimist ja mootorikütust, mida Haaslava vallas saab Roiu aleviku serva jäävast OÜ Arujõe tanklast. Alljärgneva tutvustamegi tanklat ja seal töötavaid inimesi ning seletusi jagama nõustub selle lahke perenaine Victoria Arujõe.

### *Millal ja millest alustasite?*

Töötasime abikaasaga Kuuste sovhoosi aegadel mõlemad selles tanklas. Mina operaatorina ja Andres kütuse vedajana. Kui 1993.aastal pandi majandi reformimise käigus tankla erastamisele, siis otsustasime osaleda enampakkumisel, et jätkata sama tööd juba oma ettevõttega. Praegu töötame neljakesi - lisaks meile on veel kaks valvurit.

*Rahvasuus on Teie asutuse nimi käibel rohkem kui bensiinijaam. Tegelikult pakute müüa palju enam kui bensiini.*

Peale erinevaid marke bensiini ja diiselkütet saab meilt osta laias valikus õlisid, määrdeid, kütuselisandeid, autokosmeetikavahendeid, jahutus- ja aknapuhastusvedelikke, autopirne, -kaitsmeid, filtreid. Lisaks saeõlidele on meil müügis saeketid ja -plaadid, töökindad, löikekettad. Samuti on võimalik meie juurest osta majapidamisgaasi.

### *Kes on Teie põhilised kliendid?*

Põhiliselt ikka oma valla rahvas. Kuna meie hinnad on aga enamiku linna tanklate omadest madalamad, siis käib meil tankimas mahukate kütusepaakidega veoautosid ja busse kaugemaltki kui linnast. Aastaid ostavad meilt kütust Pepsiäärsed kalamehed. Väga paljusid tunnen juba nägupidi ja vestlused nendega on alati huvitavad.

### *Milliseid teenuseid pakub OÜ Arujõe veel peale eelloetletut?*

Tankla ümbruse heakorrastamiseks oleme soetanud murutraktori ja trimmeri, talviseks lumetõrjeks traktori. Seega saame neid teenuseid pakkuda ka igale soovijale. Veel on meil tankurauto, millega veame kohale meilt tellitud kütust, peamiselt põllumajandusmasinate jaoks.

Transportteenuste osutamiseks on olemas kallur, mahukas kaubik ning järeelhaagis.

*Omate endises töökojakompleksis mitut ruumi. Kas ka seal pakutakse mingisuguseid teenuseid?*

Ruumid on, kuid tasuta teenuseid ei paku. Põhiliselt garažeerime ja remondime seal oma tehnikat, aga sageli oleme andnud ka tasuta ulualust oma tuttavatele nende masinate remontimise ajaks. Üks ruumidest on täielikult mootorrattaste päralt. Andres on staažikas krossisõitja külgvankrite klassis ja selle pisiku ka poistele pärandanud. Nii ongi meie meespere suure osa oma vabast ajast koos teiste huvilistega garažis tsikleid putitamas või siis võistlustel osalemas.

*Olete tuntud kui hästi sportlik pere, kes osaleb spordivõistlustel. Samuti olete osalenud ja sponsorina toetanud valla kultuuri- ning noorteüritusi. Teie pere poolt demonstreeritav ja proovimist võimaldav mototehnika ei pane ainult silmi särama ja südameid kiiremini põksuma.*

Sportimishuvi on lapsed saanud isalt, kes neid lapseast peale selleks innustas. Kui vanem poeg lõpetas veel siin Sillaotsa Põhikooli, siis tütar ja noorem poeg said koolihariduse Otepää Spordigümnaasiumis. Laste õppima mineku ajal ostime Otepäele maja, et saaksime nendega koos olla ja ise käisime sealt Roiule tööle. Laste tulemused suusatamises olid head, edukalt esineti noorte maailmameistrivõistlustel. Praegu töötab metsandusalase kõrghariduse saanud vanem poeg Ahtme metskonnas abimetsaülemana, tütar on lõpetamas Tallinna Ülikooli ja noorem poeg õpib ning töötab autoremondi alal Tartus. Vabadel aegadel saame aga kokku kas Otepääl või siin ja käime koos sportimas.



Kuigi meie vestlus toimus pühapäeva hommikutundidel, tuli küsitlusse mitu pausi teha, sest saabunud kliente ei saa ju oodata lasta. Kellele vaja kütust autopaaki lasta, kellele mootorsae jaoks küttesegu kanistrisse segada, kellele soovitud õlikogus mõõta.

Soovime omapooltki tanklaperele rohkeid kliente ja edu ettevõtmistes!

Jüri Raudseping  
vallavanem

## Volikogu istung 24.märtsil 2005.a.

### Volikogu otsustega:

- ▶ kinnitati katastriüksuste sihtotstarbe määramine järgnevalt:
  - Mõra, Kāo: elamumaa, alaliik väikeelamute maa,
  - Ignase, Villemi 2:
    - I maatükk: elamumaa, alaliik: väikeelamute,
    - II maatükk: elamumaa, alaliik: väikeelamute,
  - Kurepalu, Hansu: elamumaa, alaliik: väikeelamute maa,
  - Unikäla, Soolanurme: maatulundusmaa,
  - Koke, Kriipuse metsavahi: maatulundusmaa,
  - Koke, Väike-Lombi: elamumaa, alaliik: väikeelamute maa;
- ▶ kehtestati Mõraoja 1 kinnistu detailplaneering;
- ▶ kehtestati Sillaotsa Põhikooli detailplaneering;
- ▶ kehtestati hooldajatoetuse määr.

### Volikogu määrustega:

- ▶ kinnitati Haaslava vallas puude raie-eeskiri;
  - ▶ kinnitati hooldajatoetuse maksmise kord;
  - ▶ kinnitati valla 2005.aasta eelarve.
- Volikogus läbis esimese lugemise Haaslava valla jäätmehoolduseeskiri.
- Otsuste ja määrustega on võimalik tutvuda Haaslava valla koduleheküljel [www.haaslava.ee](http://www.haaslava.ee), Roiu raamatukogus ja vallamajas.

Jüri Raudseping  
vallavanem

## Kas jaanipäev juba paistab?

Talv ei taha sugugi taganeda, kuigi kevad juba ootab oma tulemist. Ent mõned mõtted liiguvad juba suvise jaanipäeva manu. Sel aastal süüdatakse Haaslava valla jaanituli 22.juunil Kurepalu lauluväljakul. Siinkohal on mul au kutsuda kõiki valla tublisid taitlejaid osalema jaaniõhtu läbiviimisel. Käsitöösemetest, fotodest ja maalidest, kus on kajastamist leidnud kodukandi kaunis loodus seame kokku huvitava näituse. Lauludest, pilli- ja luulelugudest paneme kokku omanäolise kontserdi. Selleks, et jaaniõhtul kõik ilusti

sujuks, oleks soovitatav juba aprillis-mais endast ja oma töödest teada anda. Oodatud on kõik Teie ettepanekud, mis aitavad meie ühist rahvapidu huvitavaks ja meeldejäävaks kujundada.

Seniks edu laulude ja pillilugude kordamisel, piltide ja maalide valmimisel.

Ilona Vaagen  
kultuuri- ja sporditöö vanemspetsialist

## Laul teeb rinna rõõmsaks

See on tõsi mis tõsi. Haaslava valla vist kõige noorem kultuurikollektiiv, segakoor Priius, oli peale edukat jõulukontserti ära teeninud pisikesel talvepuhkuse. Nüüd juba mitmendat nädalat käime taas kooriproovis ja õpime koos noore dirigendi Laura Kägo-Saunasooga uusi huvitavaid laule. Nendega tahame kodupubliku ette astuda ehk juba mõnel maikuisel kontserdil. Siinkohal üleskutse – kui keegi

tahab meiega liituda, siis just praegu on õige aeg! Jõuab häält sättida ja laulud pähe õppida.

Kohtumiseni igal esmaspäeval kell 19.00 Seltsimajas Priius!

Ilona Vaagen  
kultuuri- ja sporditöö vanemspetsialist

## Sillaotsa Põhikooli õpilased raadiosaates

Vikerraadio kavas on üks vahva saade nimega “Miniturniir”. “Miniturniir” on mälumängu “Mnemoturniir” noorem vend, mis mõeldud 5.-7. klassi õpilastele. Võtsime ka meie oma kooli viieliikmelise võistkonnaga, koosseisus Carmen Küdorf, Liis Järvemäe, Eva Häidov, Karl Pleksner ja Mihkel Manglus, mängust osa. Lindistatud nelja saadet on võimalik kuulata märtsikuu jooksul neljapäeva õhtuti kell 18.30 ja reede hommikuti kell 9.45 Vikerraadio sagedustel. Mis aga Tallinnas täpsemalt juhtus, sellest kirjutavad õpilased ise!

Tiina Karu  
Sillaotsa Põhikooli huvijuht

1. märtsil läksime Tallinnasse “Miniturniirile”. Raadiomajja jõudes pidime ootama. Natuke aega hiljem tuli üks naine, kes meid õigesse kohta juhatas. Vaatasime enne saadet ka need küsimused üle, mis meil endil mõelda ja esitada tuli.

Järgmiseks juhutati meid ühte punasesse tuppa, mis oli helikindel. Toas olid nurgelised seinad ja tellised olid aukudega, et ei kajaks. Ruumis oli suur laud, kus iga istekoha

juures oli mikrofoni. Me ei tohtinud mikrofoni liiga kaugel ega ka liiga ligidal olla.

Lindistamine algas. Saatejuht Ivo Linna alustas saadet nagu alati, ainult seekord ütles ta: “... Sillaotsa Põhikooli viis noort: Carmen Küdorf, Mihkel Manglus, Karl Pleksner, Liis Järvemäe ja Eva Häidov.”

Vahepeal, kui midagi valesti läks, siis öeldi teisest ruumist ja pidime lihtsalt selle koha uuesti tegema. Need sassiläänud kohad lõigati välja. Pidime ka kogu aeg rääkima ja omavahel arutama, mis meil nii hästi välja ei tulnud.

Lindistamisega läks umbes poolteist tundi. Üldiselt läks meil saade hästi – saime 40-st punktist 28 punkti. Lisaks saime ka kingituseks ühed pingviiniraamatud.

Allesjäänud kahe tunniga käisime poodides ja lõpuks ka söömas. Kell 16.00 hakkasime Tallinnast tulema ja umbes kell 18.25 jõudsime Tartusse. Päev oli edukas. Meil läks saates hästi ja see oli väga hea kogemus.

Carmen Küdorf,  
Liis Järvemäe,  
Eva Häidov

## Mõnda kolmandast õppeveerandist Sillaotsa koolis

Päevad meie koolis on möödunud tegusalt: kolmas veerand sai üpris edukalt läbi ja ongi jäänud läbida vaid see viimane. Viimane ja kõige raskem, sest heade ja rahuldavate tulemuste nimel tuleb pingutada lõpuni. Päikest paistab iga päevaga rohkem, mis suurendab meie rõõmsat meelt ja samas vähendab isu raamatute taga istuda.

Õppeedukus sel pikal veerandil langes. Kooli sisekontrolli raames oleme jõudnud ühisele arvamusele, et õpilane peab oma hinded auga (loe piisava tööga) välja teenima. Oluline on kujundada lastes tööharjumused ning vastutus tehtu eest. Õpetajad peaksid olema rangemad nõudmistes ning hindamises, et õpilased suudaksid konkureerida ka suurte linnakoolidega. Samasugust suhtumist ootaksime õpilaste kodude poolt.

Kahjuks suurenes puudumiste hulk, mis osaliselt oli tingitud ka rohkearvulisest haigestumisest. Tervisele peaksime kõik enam tähelepanu pöörama. Koolis oli suusaveerand, mis alguses lume puuduse tõttu ei läinud täie hooga käima ja nüüd tundub, et võib suusatada ka pool aprillikuud. Tuleb märkida, et päris paljud lapsed ei taha meelsasti suusatamisest osa võtta, andmata aru värskes õhus viibimise ning mõõduka füüsilise koormuse vajalikkusest. Õnneks elame sügise spordisaali valmimise lootuses ja usume, et meie kehaline aktiivsus leiab võimalas tunduvalt suuremat rakendust.

Tehes kokkuvõtteid, tahan meenutada positiivset ning rõõmsat meelt pakkuvat. 23. veebruaril tähistasime koolimajas vabariigi aastapäeva direktori ja vallavanema vastuvõtuga, kuhu kutsusime 25 parimat õpilast koos

vanematega. Õpilased, kes väga hästi õpivad, kes esindavad kooli erinevatel võistlustel ja olümpiaadidel, väärivad ka suuremat tunnustust ja tänu. 20% kooli õpilaste üldarvust on päris arvestatav suurus edukaid õpilasi. Jääb loota, et aasta pärast ei ole see arv kahanenud. Järelokajana olen mitmelt lapsevanemalt vastuvõtu osas häid sõnu kuulnud. Vastuvõtt algas õpilaste isetegevuskavaga ning lõppes vestlusringidega suupistelaua ääres. Iga õpilane sai meeneks tassi, mille peal endise koolidirektori Ain Esko tušijoonistus meie koolimajast. Vallavalitsuse poolt peeti õpilasi meeles huvitava stopper-kellaga. Veel kord tänan tublisid lapsevanemaid ning õpetajaid, kelle hoole ja kaasabiga lapsed eduelamust kogevad.

Kolmandasse veerandisse jäid ka õpilaste osalemised Vikerraadio miniturniiril, Albus deklamaatorite konkursil, väga edukas esinemine Kõrveküla Playbackil ning mainimata ei saa jätta Arnika Aadusoo 6. kohta maakondlikul bioloogiaolümpiaadil. Igal esmaspäeval toimuvatel kooli kogunemistel jagab huvijuht Tiina Karu välja palju erinevaid autasusid ja tänukirju väga erinevate ürituste raames. Iga õpilane, kel vähegi viitsimist, saab osaleda kooli aktiivses huvitöös.

Astume uude veerandisse täis uut energiat ja soovi jõuda eduka lõpuni. Pingutame ise ning ootame seda kaaslastelt.

Hästi toredat kevadet kõigile!

Ilvi Suislepp  
Sillaotsa Põhikooli direktor

## Parimad õpilased

Sillaotsa Põhikooli direktor avaldab käskkirjaga kiitust hea ja väga hea õppeedukuse ning hea ja eeskujuliku käitumise eest 3. õppeveerandil järgmistele õpilastele:

### 1. klass

Merit-Karmel  
Annamaa\*  
Johanna Karp\*  
Andris Lillemäe\*  
Mirjam Manglus\*  
Karl-Cardo Mere\*  
Kättrin Metsla\*  
Diana Michelson  
Joanna Saar\*

### 2. klass

Tõnis Ingvar Mals  
Martin Skatškov\*  
Eve-Liis Saaremetts  
Herman Vaht\*

### 3. klass

Meriliis Evart  
Marta Kõbas  
Henrik Lepson  
Gertrud Pleksner  
Roland Reinvald  
Karola Siimsalu  
Timo Tori

### 4. klass

Eleri Helimets\*  
Lauri Kiissel  
Merilin Laur  
Reili Saar\*  
Kristjan Skatškov

### 5. klass

Eigo Helimets  
Kristin Klaus  
Carmen Küdorf  
Gert Skatškov

### 6. klass

Taavi Mals  
Denis Pappel  
Triin Tõnurist

### 7. klass

Liis Järvemäe

### 8. klass

Johanna Annamaa  
Kaire Roosimäe

### 9a klass

Arnika Aadusoo  
Katre Kõõra  
Sigrid Nukk

\* hinded väga head ja käitumine eeskujulik või hea  
Alus: klassijuhatajate esildised

Ilvi Suislepp  
direktor

## Õnnitleme aprillikuus sündinuid

1	<b>Endla Pastel</b> Tõnu Ojamaa	1940 1944	<b>Lange</b> Aardla
2	<b>Zinaida Tasa</b>	<b>1920</b>	<b>Aadami</b>
3	Maria Rudakova Aime Kopli	1933 1939	Roiu Tööraste
4	<b>Uuno Seeba</b>	<b>1935</b>	<b>Kriimani</b>
5	Hilja Pille <b>Olga Gavrilova</b> Leida Aduson	1919 <b>1925</b> 1932	Aardla <b>Roiu</b> Aardla
6	Hilde Aasmaa	1942	Mõra
9	Matti Leigri	1942	Koke
11	<b>Arnold Soe</b>	<b>1940</b>	<b>Metsanurga</b>
12	Elsa Kõörna	1919	Kriimani
13	Tamara Ind Matti Kase	1939 1941	Aardla Kriimani
15	Teodor Palu Raimo Saar	1926 1938	Aardla Kitseküla
15	<b>Aime Lanno</b>	<b>1940</b>	<b>Kriimani</b>
16	Harry Lemberg	1927	Ignase
18	Peeter Parm	1944	Kriimani
19	Lembit Kütin	1927	Koke
20	Sergei Korzubov	1942	Haaslava
24	Aleksandra Babarõkina Nadežda Võsotskaja	1926 1931	Roiu Roiu
25	Miroza Kotsjuba Sirje Ehrlich	1933 1944	Roiu Ignase
28	Aleksander Rohusalu Ingrid Musta	1941 1944	Haaslava Koke

29	Matrona Kiho Stepan Yaskevich	1934 1942	Kriimani Uniküla
30	Lauri Mets	1927	Kurepalu



## Haaslava valla kultuuri- ja spordiüritused

31.märts	Vestlusringis Riigikogu liige Koit Prants Roiu päevakeskus	kell 10.00
08.aprill	Disko vallarahvale Seltsimajas Priius	kell 20.00
22.aprill	Haaslava valla Jüriöö jooks	kell 18.00
22.aprill	Rannu külateatri „Emu“ etendus „Juhtub paremaski perekonnas“ Seltsimajas Priius	kell 20.00
22.aprill	Tantsuõhtu Lusti loob Priiuse külakapell Seltsimajas Priius	kell 22.00
24.aprill	Pensionäride ühendus "Kuldlõng" kevadpidu Seltsimajas Priius	kell 12.00

## KODUKANDILOOD LXXXIX

### lehekülgi Haaslava valla ajaloost

#### Tartu rahu 85 aastapäevaks.

2 veebruaril 1920 sõlmiti Tartus Eesti Vabariigi ja Nõukogude Venemaa vahel rahu. Kolmkümmend päeva varem, 3 jaanuaril 1920 hakkas kehtima relvarahu ja Vabadussõja lahingud said lõpuks sõditud.

Hiljaeagu möödus sellest 85 aastat. Võidukas sõjas osalesid ka Haaslava valla mehed. Neist ühe tegemistest loeme ajakirjast:

”Vabadussõja lood” nr 5 – veebruar 1937.

Noore vabatahtliku kangelastegu.

Üksinda keheksa punase ja kahe kuulipilduja vastu.

Aprill 1919. II polk olles lõõnud ränki lahinguid Petseri pärast ja jõudnud välja Vene piirini, saab puhkuse. Polk

marsib rõõmsas tujus Võrru. Meeleolu on hea, sest väikest puhkust pärast väsitavaid lahinguid ihkab iga sõdur. Suur protsent meestest lubatakse koguni koju puhkusele. Aga just nüüd algavad punased oma pealetungi Võrule, et ära lõigata meie vägede seljatagust. Punastel on alguses edu. See asjaolu sunnib Eesti väejuhatust kõiki jõudusid kokku võtma, et pealetungi tagasi lüüa. Ka vaevalt puhkusele saabunud II polk seab end jälle lahinguvalmis. Viis päeva kestis ”hea aeg” ja siis, lihavõtte-pühade ajal, on polgu roodud jälle tules, et vaenlast Võru alt eemale kihutada. Tõlva küla pärast, kus vaenlane end kõvasti kindlustanud oli, löödi lihavõtte viimasel päeval, s.o. 23 apr.1919, esimene äge lahing. Sellest lahingust võttis osa ka 8. roodu vabatahtlik Eduard Luha, 18 aastane Haaslava noormees, kes siin tuli toime tõelise kangelasteoga. Laseme kangelasel endal seda lugu jutustada:

”Aprillikuu hommik 1919. Kohati oli veel lund. Et öösiti külmetas, siis oli maa kaunis kõva. Meile anti hommikune supp juba pimedas kätte, kuna iga sõdur teadis, et ees seisab kõva jõukatsumine mitu korda suurema vaenlasega, siis söödi kõhud kõvasti täis. Vaenlane asus meist umbes kaks km eemal Tõlva külas. Küla piiras mitmest küljest mets. Küla ja metsa vahet oli kohati ainult pool kilomeetrit. Liikumist algasid 5. ja 8. rood, kokku umbes 60 meest, sest Võrru puhkusele tulles lasti peaaegu pooled mehed koju käima, kuna teati, et meie polgule on lubatud kuu aega puhkust. Kaasa võeti kaks ”Maxim” kuulipildujat ja neli kergekuulipildujat, kuna suurtükivägi meil siin täiesti puudus.

Tehti korraldus, et võimalikult tasa ja nähtamatult püütakse vaenlasele läheneda. Varjamise suhtes läks see kuidagi korda, kuid vaigse kevadhommiku ja külmunud maa tõttu oli kaugele kuulda meie ”Maximite” rataste kolin. Vaenlane oli meid juba aegsasti märganud, end kaevikutesse valmis seadnud ja meile isegi luure vastu saatnud. 8. roodu rühmad asusid ründama paremalt ja 5. rood vasakult. 8. roodu juhtis lipnik Välja, kes oli alles värske ohvitser meie roodus, kuna eelmised olid kõik Petseri lahingus rivist välja langenud. 5. roodu juhtis leitnant Parts, kes oli kõik lahingus kaasa teinud. Kogu operatsiooni juhtis alamkapten Matson, kes oli vahva ja vilunud sõjamees.

Kui olime jõudnud Tõlva küla piirava metsaribani, nägime, kuidas punased külaeelse kraavis ja mujal olid kiires askelduses ja ootasid meid. Läbistades metsariba, jooksid vaenlase postid küla suunas minema. Avasime kohe nende peale püssitule ja mõnda tabasime ka. Kuid nüüd lasid ka punased oma tule lahti. Et meie tulek neile teada oli ja kõik kuulipildujad valmis seatud, siis oli nende tuli väga maruline. Nad tulistasid kas viiest või kuuest ”Maximist.” Neil oli siin meie 60 mehe vastu 400 meest, nii et jõudude vahekord oli väga suur meie kahjuks. Varsti panid aga ka meie kuulipildujad oma torud hüüdma, mis tunduvalt vähendas vaenlase tule mõju. Siiski oli punaste tuli väga äge. Mets ragises ja oksad langesid vahetpidamata, nagu oleks neid kirvega raiutud. Kuid õnneks oli punaste sihik natuke kõrge ja nende tabavus väike. See andis meile võimaluse roomata kõhuli metsa äärde. Siin asusid mehed puutüvede taha positsioonile ja võtsid punased kirebule. Vahepeal läks kaks meie kuulipildujat rikki. Need vaikusid. Selle ajaga vaenlane koondas oma kuulipildujate tule 8. roodu I rühma pihta, kes pidi hoidma vaenlast paremalt poolt risttule all. I rühm, selle asemel, et peale tungida, taganes. Siin oli üks argpüks, kes oma ärajooksmisega andis teistele eeskujut.

Teadsime, et meie parem tiib on taganenud, kuid ma olin imelikult kindel, et selle lahingu me võidame. Ei olnud harjunud sellega, ega saanud üldse ette kujutada, et meie polgu roodud peaksid kaotama esimese lahingu Võru all. Vahepeal mutus küll olukord juba kriitiliseks, sest padrunite tagavara hakkas lõppema. Siiski jõudis padrunitooja õigel ajal kohale. Meeleolu tõusis jälle. Ma mõtlesin, et vaenlane on hästi kaitstud, istub kaevikus ja meie teda vastastikkuse tulistamisega sealt välja küll ei saa. Kohal polnud aga meie rooduülem lipnik Väljat. Kuna meie rühma vanem oli ka haavata saanud, siis puudus meil juhatus täiesti. Ma tegin oma kõrval asuvatele sõduritele, Johannes Martinsonile, Georg Baumanile, Roman Voldile, Johannes Keerusele ja Karl Meosele ettepaneku metsast välja tormata, eelolevale künkale joosta ja ise hurraa karjuda. Nad olid nõus. Teadsin, et nad on meie neljanda rühma vahvamad mehed. Laadisime

igaks juhuks püssid viie padruniga. Ma tõusin üles, öeldes: ”Nüüd edasi.” Ise pistsin jooksu metsast välja. Kogu aeg hurraa karjudes ei peatunud ma enne, kui olime jõudnud künkale. Kuulsin ka, kuidas teised karjusid hurraa. Kui aga künkalt tagasi vaatasin, leidsin, et olen päris üksinda. Teised, kes olid minust paremal pool, olid sattunud punaste kuulipilduja tule alla ja sunnitud poolele teel maha heitma. Tean, et need mehed ei jäänud minust maha mitte argusest. Nad nägid ära, et võimatu on läbi kuulirahe joosta. Kuid ka nüüd olid mu kaaslased väga halvas olukorras. Vaenlase kuulid kukkusid neile väga ligidale. Hõikasin neile, et nad katsuks metsa tagasi roomata, muidu teevad punased neid kõiki külmaks. Roomasin nüüd üksinda veel kõrgemale künka harjale ja nägin oma imestuseks, et minust vaevalt 50 sammu kaugusel, mäekünka taga põllukraavis askeldas hulk punaseid. Ja kaks ”Maximi” üksteisest 10 sammu kaugusel, vahtisid mulle otse näkku. Üks punastest, nähes mind, tegi imestunud näo ja näitas mind ka teistele, ise öeldes: ”Smatri, belõi, tsort.” Üks neist kargas kohe kuulipilduja juurde. Sain aru, et nüüd tulistab. Annan püssist paugu kogu suunas ja lõõn end välkkiirelt ligi maad, surudes näo vastu vedelat pori (päike oli vahepeal maapinda sulatanud). Samal momendil rebeneb õhk mu pea kohal, kuulid jooksevad hiigla raginaga minust üle ja on tunda, kuidas õhk väriseb mu kohal. Olin siiski künkast niivõrd varjatud, et kuulid mind ei saa tabada. Aga minu peast vaevalt paar sammu eespool lendab pori kuulide sajast kõrgele. Tõmban end veel natuke tagasi, et oleks kindlam.

Ja nüüd algas võitlus 18 aastase eesti vabatahtliku sõduri ja kaheksa venelase vahel. Venelased olid varustatud kahe kuulipildujaga, kuna mul ei olnud midagi peale püssi ja väheste padrunite. Teised mind ka aidata ei saa, kuna nad asuvad minust hulk maad tagapool metsas ja neile ei ole punaste asukoht ja kuulipildujad üldse näha. Ma ajan end aegajalt põlvile ja tulistan. Saan aga igakord ka valangu kuulipildujast vastu. Kuid ikka õnnestub mul end varjule lüüa, kui nemad jõuavad tulistada. Mõtlesin, et kaua see nii kesta ei või, sest mul hakkas laskemoon lõppema. Kavatsen tagasi joosta, kuid siis võtaks punaste kuulipilduja mind märgiks. Otsustasin siiski tegutseda siinsamas, kuni meie roodud ei ole veel taganenud. Rooman ümber künka natuke paremale, et sellega hiilida kuulipilduja otsast kõrvale, pealegi pääsen sedaviisi lähemale. Panen püssi viimased viis padrunit ja otsustan neid hästi kasulikult tarvitada.

Kui tõusen künka tagant uuesti põlvedele olen punastest ainult 30 sammu kaugusel. Punastel on suunatud üks kuulipilduja vasakule, kust tungib peale 5. rood ja teine on suunatud sinnapoole, kus mina enne lamasin. Punased märkavad mind kohe ja hakkavad jälle karjuma, kuna kuulipilduja juures asuv mees keerab otsa minu poole. Tahan tabada just seda, kes on kuulipilduja juures. Sihin talle pihta ja mees vajub kraavi. Kuid kohe asub teine tema asemele. Pean imestama, mispärast punased ei tarvita püsse, kuna püssiga oleks mind palju kergem tabada.

Vahetan jälle asukohta ja ajan end põlvile, et võtta järgmist punast kirebule. Sihin talle pähe, kuid taban mehe asemel kuulipildujat. Mees jääb terveks. Kuul jookseb vastu kuulipilduja luku kasti, nii et tuli säras. Näen, et see kuulipilduja tõmmatakse kraavi, millest järeldan, et kuulipilduja ei tööta enam. Järgmine lask tabab juba teist kuulipilduja meest. Nüüd märkan, et punased tahavad põgeneda ühes kuulipildujaga. Mõtlen, et kuulipildujad peavad jääma meile, maksku, mis maksab.

Kuna mul on järel ainult kaks lasku, siis olen väga kokkuhoidlik. Punased varjavad ennest nüüd kraavist ja ma ei saa neid tabada. Varsti aga hüppavad nad kraavist välja ja kuulipildujaid järele vedades panevad küla poole jooksu. Ma kargan ka maast üles ja jooksen neile järele. Neid on veel kuus meest. Üks tõmbab tupest mõõga välja ja jookseb mulle karjudes vastu. Sihin talle kolme sammu kauguselt otse rinda ja mees langeb maha. Nüüd püüab üks neist tulistada mind kuulipildujast. Ka selle lasen surnuks. Ja see oli mu viimane padrun. Nüüd oli vaenlasi veel ainult neli. Kui mina oma tühja püssiga neile otse peale jooksin, ei pidanud nende närvid enam vastu ja nad pistsid kõik jooksu mäest üles küla poole. Kisun kuulipilduja lindist ühe padrundi ja sihin. Taban üht põgenejat jalast. Ta langeb pikali, kuid hakkab kohe käpuli edasi roomama. Ma ei hoolitse enam tema eest. Viskan püssi rihmale ja haarates teise käega teise kuulipilduja, hakkasid nad oma poole vedama. See oli äärmiselt raske, sest päike, mis kogu lahingu aja paistis, oli sulatanud maapinna ja ma pidin poolest säärest poris kahte surmamasinat vedama.

Kogu see madin oli kestnud ainult mõned minutid. Samal ajal ei maganud ka teised mehed. Meie roodu ülem lipnik Välja oli näinud minu rabelemist kuulipildujate juures. Ta jooksis üle legendiku künkale ja jõudis sinna just siis, kui mina rabelesin kuulipildujate juures. Samuti jooksid paremalt metsast välja Martinson, Baumann, Volt, Keerus ja Meos. Punaste ahelik, mis asus külas ja mitmel pool küngastel ei saanud tulistada, sest mina olin nende oma meeste juures. Punased vahtisid sõna tõsiselt mõttes suud ammuli pealt, mis sündis nende kuulipildujatega. Kui mina hakkasin masinatega mäest üles ronima, alles siis märkasid nad mind

tulistada. Kuulid kukkusid küll minu ligidale, pritsides pori vastu nägu aga viga ma ei saanud. Mu rind tahtis heameelest lõhkeda, kui vaatasin neid surmamasinaid ja kui mäe otsast lipnik Välja hõikas: "Luha, too kuulipildujad ära!" Punaste kohmetust kasutasid meie metsast välja tulnud mehed ära. Nad jooksid punaste kaitsekraavi otsa juurde ja hakkasid piki kaevikut püssidest tuld andma. Nad tabasid pea iga lasuga, sest kaevik oli punaseid kuivalt täis. Punased saatusid segadusse ja põgenesid. Samal ajal tormas vasakult välja ka meie 5. rood. Ja kui veel panime hüüdma ka punaste eneste kuulipildujad, siis sattusid nad hoopis paanikasse. Ühiselt tormasime Tõlva külasse. Seal saime sõjasaagiks veel ühe kuulipilduja ja hulga laskemoona. Võtsime ka mõned vangid. Languvad vaenlasi vedeles mitmel pool.

Selle rabelemise eest Tõlva küla all 23 aprillil 1919. aastal sain ma lipnik Välja ettepanekul II klassi 3 järgi Vabaduse Risti."

Artiklile oli lisatud foto koos tekstiga: "Kapral Eduard Luha (V. R. II/3). Tõlva lahingu kangelane. Sünd. 29. III 1901. a. Haaslaval. Sai Zagorje küla all püssitäägiga käest ja Tõlva küla all granaadikilluga põlvest haavata, Kõõriküla all sai granaadi lõhkemisel raskesti põrutada. Praegu teenib vangivalvurina Tartus."

Jäeb lisada, et loo kangelane Eduard Luha tegi läbi veel ühe sõja, suri Tartus 3 aprillil 1972. ja on maetud Luunja kalmistule.

Taivo Kirm

## Metsa müügi maksustamisest

Maksude tasumisega on seotud iga metsaomanik, sest metsaomanik maksab maamaksu. Metsamaa maksustamisel arvestatakse maa väärtust, mitte sellel kasvava metsa väärtust.

Füüsilisest isikust metsaomanik maksab kasvava metsa raieõiguse või metsamaterjali müügist saadud summalt 26% tulumaksu. Üldreeglina tasub metsaomanik tulumaksu kogu summalt, mis ta raieõiguse või metsamaterjali müügist sai. Seadus lubab maksumaksjal kasust maha arvata vara müügist otseselt seotud dokumentaalselt tõestatud kulud. Näiteks, müügist seotud raielangi märkimise või hindamise kulud. Metsaomanikul ei ole õigust tulust maha arvata metsa langetamiseks ja väljaveoks tehtud kulutusi. Kasvava metsa raieõiguse võõrandamisel saab alates 01.01.2004 tulust maha arvata metsa uuendamise seotud kulud. Kuludena lähevad arvesse ainult dokumentaalselt tõestatud kulud - materjalide ja teenuste ostmise kviitungid ja arved. Metsa uuendamisel kasutatud oma tööaega ei saa kuluna arvesse võtta. Samuti peab arvestama, et metsaomanik võib metsauuendamise kulud raieõiguse müügituludest maha arvestada samal või järgnevatel maksustamisperioodidel, kuid müügitulud peab deklareerima jooksva aasta kohta. Seega, kui metsa raieõigus võõrandati ja mets uuendati samal kalendriaastal, saab

uuenduskulud maha arvata, kui võõrandamine toimus eelmisel aastal ja uuendamine järgmisel kalendriaastal, saab uuenduskulud maha arvata alles järgnevatel perioodidel raieõiguse võõrandamise kuludest. Tasub meeles pidada, et metsauuendamise kohta on vajalik keskkonnateenistusele esitada metsateatis. Kui metsaomanik ise metsa üles töötab ja metsamaterjali turustab, saab omanik metsauuendamiskulusid tuludest maha arvata üksnes juhul, kui isik on kantud äriregistrisse või registreeritud füüsilisest isikust ettevõtjana (FIE). Metsanduslikel tegevusaladel arvele võetud FIE saab tuludest maha arvata kõik metsandusliku tegevusega seotud kulud. Peab siiski arvestama, et FIE ettevõtlustulult tuleb lisaks tulumaksule maksta ka sotsiaalmaksu ning ettevõtjana tegevuse lõpetamisel läheb FIE omandis olev ning varem ettevõtluse kuludesse kantud metsamaa tema isiklikku tarbimisse ning maa turuhind lisatakse FIE ettevõtlustulule. FIE-le antud metsanduslikud toetused arvatakse tema ettevõtlustulu hulka, seega on maksustatavad, füüsilisest isikust metsaomanikule on toetused tulumaksuvabad.

Maano Laatsit  
piirkondlik metsanduse spetsialist

## Informatsioon

- Sillaotsa Põhikooli lahtiste uste päevad on 12. ja 13. aprillil. Lapsevanematel ja teistel huvilistel on võimalik tutvuda koolimajaga, külastada tunde, vestelda õpetajatega ning vaadata õpilasloomingut.
- Sillaotsa Põhikooli lastevanemate üldkoosolek toimub teisipäeval, 19. aprillil kell 18.15.
- Seoses Ülenurme konstaablipiirkonna konstaablite vastuvõtuaegade ühtlustamisega on alates 21.03.05a konstaabli vastuvõtuajad Haaslava vallavalitsuse E 09-10, N 09-11.
- Ülenurme konstaablipiirkonna tööruum asub aadressil Tartu Riia 132 C korpuses tuba 105, telefon 7 30 8737, konstaabli mobiiltelefon tööajal 53 307 112. Lõuna Politseiprefektuuri tööaeg on E 8-18, T, K, N 8-17 ja R 8-15.30. Töövälisel ajal abi saamiseks tuleb helistada tasuta lühinumbril 110.
- Teabepäev esmaspäeval, 04. aprillil kell 10.00 Roiu päevakeskuses. Kuidas leida tööd? Tartumaa Tööhõiveameti direktor Aino Haller.
- Teabepäev neljapäeval, 07. aprillil kell 10.00 Roiu päevakeskuses puuetega inimeste hooldajatele, pereliikmetele ja kõigile huvilistele hooldus-põetusvahenditest.
- Kohaliku Omaalgatuse Programm ootab 1.aprilliks rahataotlusi mittetulundusühingutelt ja seltsingutelt. Programmi eesmärk on maapiirkondade areng ja konkurentsivõime kasv läbi kogukonna kaasamise. Raha võib taotleda kogukonnaliikmete koolitamiseks ja kohaliku arengu kavandamiseks, kohaliku ajaloopärandi ja traditsioonide väärtustamiseks ning kohaliku elukeskkonna parandamiseks. Taotlused tuleb esitada Tartu Maavalitsuse majandusarenguosakonnale (Riia 15, tuba 405). Taotlusvormid ja taotlemise korra leiate veebiaadressil [www.eas.ee](http://www.eas.ee) Lisateave telefonil 305 237 (Heili Uuk).

## Politseiteated

✓ 23.02.05 a Kella 20 ajal tekitati Roiu asulas Kesktänav 10 maja hoovis kehavigastusi Valeri nimelisele meeskodanikule. Lõuna Ringkonnaprokuratuurist on saadetud avaldus politseile kriminaalmenetluse alustamiseks.

✓ 07.03. 05 a pöörduti politsei poole avaldusega kriminaalmenetluse alustamiseks Haaslava küla elaniku Aare kohta, kes ei ole tasunud 1999 a kohtu poolt väljamõistetud laste elatusraha kahe alaealise lapse ülalpidamiseks. Konstaabli poolt alustati kriminaalmenetlust karistusseadustiku § 169 alusel s. o. lapse ülalpidamise kohustuse rikkumise tunnustel.

✓ Ajavahemikus 21-22. 01.05 a on Ignase külas Otsa talu territooriumilt varastatud metalli, mille käigus on rikutud

kogu ehitussoojak. Omanikule tekitatud kahju on 5000 krooni. Konstaabli poolt on alustatud kriminaalmenetlust.

✓ Ajavahemikus 06-12 märts on Kurepalu külas Siimu kinnistul on lõhutud settekaev ja lume all olev sirelihekk. Konstaabli poolt on alustatud väärteomenetlust.

✓ 13.03.05 a kella 14 ajal Koke külas Sooru bussipeatuses jooksis järelvalveta koer sõiduteele ja sai löögi teel liikunud sõiduautolt. Kokkupõrke tagajärjel koer hukkus kohapeal ja sõiduauto sai tehnilisi vigastusi. Koera omanik on politsei poolt välja selgitatud ja sõiduki omanikul on õigus koera omanikult sisse nõuda sõidukile tekitatud kahju.

Harras Tiisler  
vanemkonstaabel

## Mälestame lahkunuid

**Asta Ratasepp**  
13.02.1920- 02.02.2005  
Kitseküla

**Vladimir Pannik**  
19.07.1934- 28.02.2005  
Roiu

**Leili Pärnmets**  
10.05.1937-01.03.2005  
Aardla küla

**Arnold Jaanson**  
12.12.1944-02.03.2005  
Kurepalu

**Ülari Jõesaar**  
09.05.1959- 04.03.2005  
Kurepalu